

IX. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ¹⁾

Фойда. Ҳисобот маълумотларига кўра, 2020 йилнинг январь-ноябрь ойлари учун корхона ва ташкилотлар томонидан 4634,8 млрд. сўм миқдорда якуний молиявий натижага олинди. 2019 йилнинг шу даврига нисбатан солиштирганимизда, фойда ҳажми 920,3 млн.сўмга кўпайган.

2020 йилнинг январь-ноябрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича йирик тижорат ташкилотларининг якуний молиявий натижалари

	<i>Фойда, зарар (-), млрд. сўм</i>	<i>2019 йилнинг январь-ноябрга нисбатан, % да</i>
Жами	4634,8	83,6
Қишлоқ, ўрмон ва баоик хўжалиги	1,4	94,6
Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш	310,1	2,4 м.
Ишлаб чиқарадиган саноат	2193,9	82,8
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	-134,6	-
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиши ва утилизация қилиш	-8,4	-
Қурилиш	62,3	99,0
Савдо	907,1	84,4
Ташиб ва сақлаш	-1500,3	-
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	-48,7	-
Ахборот ва алоқа	1063,5	99,7
Молия ва суғурта фаолияти	212,4	122,1
Кўчмас мулк билан операциялар	51,9	25,9
Профессионал, илмий ва техник фаолият	1029,9	2,4 м.
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиши	63,2	46,9
Давлат бошқаруви ва мудофаа; мажбурий ижтимоий таъминот	399,5	118,0
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиши	83,9	132,6
Таълим	56,8	147,2
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	-112,8	-
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиши	3,7	63,3

Иқтисодий фаолият турлари бўйича таҳлилий маълумотлар шуни кўрсатмоқдаки, йирик ташкилотларда кўрилган фойданинг асосий қисмини ишлаб чиқарадиган саноат йўналишидаги ташкилотлар ташкил этмоқда.

**Тошкент шаҳрида йирик тижорат ташкилотларининг
2020 йил январь-ноябрь ойларида ҳудудлар кесимида
якуний молиявий натижалари**

	Фойда, зарар (-), млрд.сўм	2019 йилнинг январь-ноябрга нисбатан, % да
Тошкент ш.	4634,8	83,6
<i>туманлар:</i>		
Бектемир	391,9	147,9
Мирзо Улугбек	146,9	-
Миробод	2510,8	3,6 м.
Олмазор	301,6	110,5
Сергели	172,2	16,9
Учтепа	134,5	78,0
Чилонзор	285,8	54,4
Шайхонтоҳур	-238,1	-
Юнусобод	1772,5	106,7
Яккасарой	-1924,7	-
Яшнобод	1081,1	2,5 м.

Тошкент шаҳрининг йирик тижорат ташкилотлари бўйича – 4634,8млрд. сўм, туманлар кесимида фойданинг асосий қисми Миробод – 2510,8 млрд. сўм,(жами фойданинг 54,1 %), Юнусобод – 1772,5 млрд. сўмва Яшнобод – 1081,1 млрд.сўм туманларига тўғри келади.

**2020йилнинг январь-ноябрда иқтисодий фаолият турлари бўйича зарап кўрган
йирик тижорат корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари**

	<i>Корхоналар сони</i>	<i>Зара́р сума́си</i>	
		<i>млн.сўм</i>	<i>жамига нибатан, % да</i>
Жами	218	4749422,0	100,0
Ишлаб чиқарадиган саноат	23	388162,9	8,2
Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш	3	609420,4	12,8
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	4	471116,8	9,9
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	1	30796,6	0,6
Қурилиш	21	97184,7	2,0
Савдо	50	552110,3	11,6
Ташиш ва сақлаш	26	2295183,8	48,3
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	21	66553,6	1,4
Ахборот ва алоқа	10	25349	0,5
Молиявий ва суғурта фаолияти	3	3180,8	0,2
Кўчмас мулк билан операциялар	9	20215,2	0,4
Профессионал, илмий ва техник фаолият	7	5349,1	0,2
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиш	12	37804,6	0,8
Давлат бошқаруви ва мудофаа, мажбурий ижтимоий таъминот	3	7976,2	0,2
Таълим	6	7238,8	0,2
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	5	1228,9	0,0
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	13	130420,3	2,7
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	1	130,0	0,0

**2020 йил январь-ноябрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича
зарар кўрган йирик тижораткорхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари
(жамига нисбатан фоиз ҳисобида)**

Заарларнинг асосий қисми ташиш ва сақлаш – 1454,5 млрд. сўм (жами заарнинг 40,5 %), тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш – 777,9 млрд. сўм (жами заарнинг 21,7%), савдо – 369,9 млрд. сўм (жами заарнинг 10,3 %), электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш – 310,8 млрд. сўм (жами заарнинг 8,7 %) фаолият турларини ташкил этади.

2020 йилнинг январь-ноябрь ойларида ҳудудлар кесимида зарар кўрганирик тижораткорхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари

	<i>Корхоналар сони</i>	<i>Зарар кўрган корхоналарнинг улушижасамига нисбатан, % да</i>	<i>Зарар суммаси,млн.сўм</i>
Тошкент шаҳри	218	100,0	4749422,0
<i>туманлар:</i>			
Бектемир	7	0,2	8515,6
Мирзо Улугбек	16	2,4	114658,8
Миробод	22	1,5	72081,5
Олмазор	13	1,0	46661,2
Сергели	16	4,8	225767,8
Учтепа	8	1,2	55273,6
Чилонзор	27	9,3	441219,3
Шайхонтохур	32	16,7	795930,5
Юнусобод	37	3,6	175412,1
Яккасарой	23	56,1	2663562,5
Яшнобод	17	3,2	150339,1

Тошкент шаҳрида йирик тижораткорхоналарида 2020 йил 1 декабрьхолатига иқтисодий фаолият турлари бўйичамуддати ўтган дебитор қарздорликнинг таркиби

	Жами, млрд.сўм	ундан:			Муддати ўтган қарздор- ликнинг улуши, % да
		харидор ва буюртма- чилар	етказиб берувчиларга ва пудратчиларга берилган аванслар	ички идора вий	
Жами	843,4	349,3	3,4	457,9	1,2
Ишлаб чиқарадиган саноат	43,8	21,1	0,2	-	5,2
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	580,2	141,5	-	438,7	68,8
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш	126,8	126,8	-	-	15,0
Курилиш	1,4	1,2	-	-	0,2
Савдо	15,5	6,8	1,9	-	1,8
Ташиб ва сақлаш	21,3	20,6	0,7	-	2,5
Кўчмас мулк билан операциялар	1,2	0,5	0,3	0,1	0,1
Профессионал, илмий ва техник фаолият	35,5	19,9	0,01	13,8	4,2
Бошқариш бўйича фаолият ва ёрдамчи хизматлар кўрсатиш	5,2	5,2	-	-	0,6
Санъат, кўнгил очиш ва дам олиш	0,2	0,01	0,01	-	0,0
Молиявий ва сугурта фаолияти	1,3	-	-	-	0,2
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	11,0	11,0	-	-	1,3

Иқтисодиёт тармоқлари, туманларда ва идораларда муддати ўтган қарздорликни тугатиш бўйича етарлича тизимли ишлар ташкиллаштирилмаганлиги натижасида, муддати ўтган дебитор қарздорликнинг юқори суръатда ўсиши сақланиб қолмоқда.

2020 йил 1 ноябрь ҳолатига кредитор қарздорликнинг умумий ҳажми 66737,2 млрд. сўм, ундан муддати ўтган – 843,4 млрд. сўм ёки жами кредитор қарздорликнинг 1,2 % ни ташкил этди.

Тошкент шаҳрида йирик тижораткорхоналарида 2020 йил 1 декабрь ҳолатига иқтисодий фаолият турлари бўйича муддати ўтган кредитор қарздорликнинг таркиби

	Жами, млрд. сўм	ундан:				Мудда ти ўтган қарз- дорлик- нинг улуши, % да
		етказиб берувчи лар ва пудрат чиларга	бюджетга тўлов- лар	давлам мақсадли фонд- ларига тўловлар	ички идора- вий	
Жами	659,3	554,6	12,8	0,2	-	0.8
Ишлаб чиқарадиган саноат	29,9	26,1	1,0	-	-	4,5
Савдо	75,9	5,8	-	0,2	-	11,5
Профессионал, илмий ва техник фаолият	38,5	10,6	10,5	-	-	5,8
Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш	502,2	141,5	-	-	438,7	76,2
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	3,4	3,4	-	-	-	0,5
Ташиб ва сақлаш	8,0	6,3	-	-	-	1,2
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	1.4	1.4	-	-	-	0.2

2020 йил 1 декабрь ҳолатига иқтисодиёт тармоқлари, туманларда ва идораларда муддати ўтган кредиторлик қарздорлик, муддати ўтган дебиторлик қарздорлиқдан 0,8%га юқорилигича қолмоқда.

**Х. КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР
ФАОЛИЯТИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ**
(фермер ва дәхқон хўжаликларисиз)

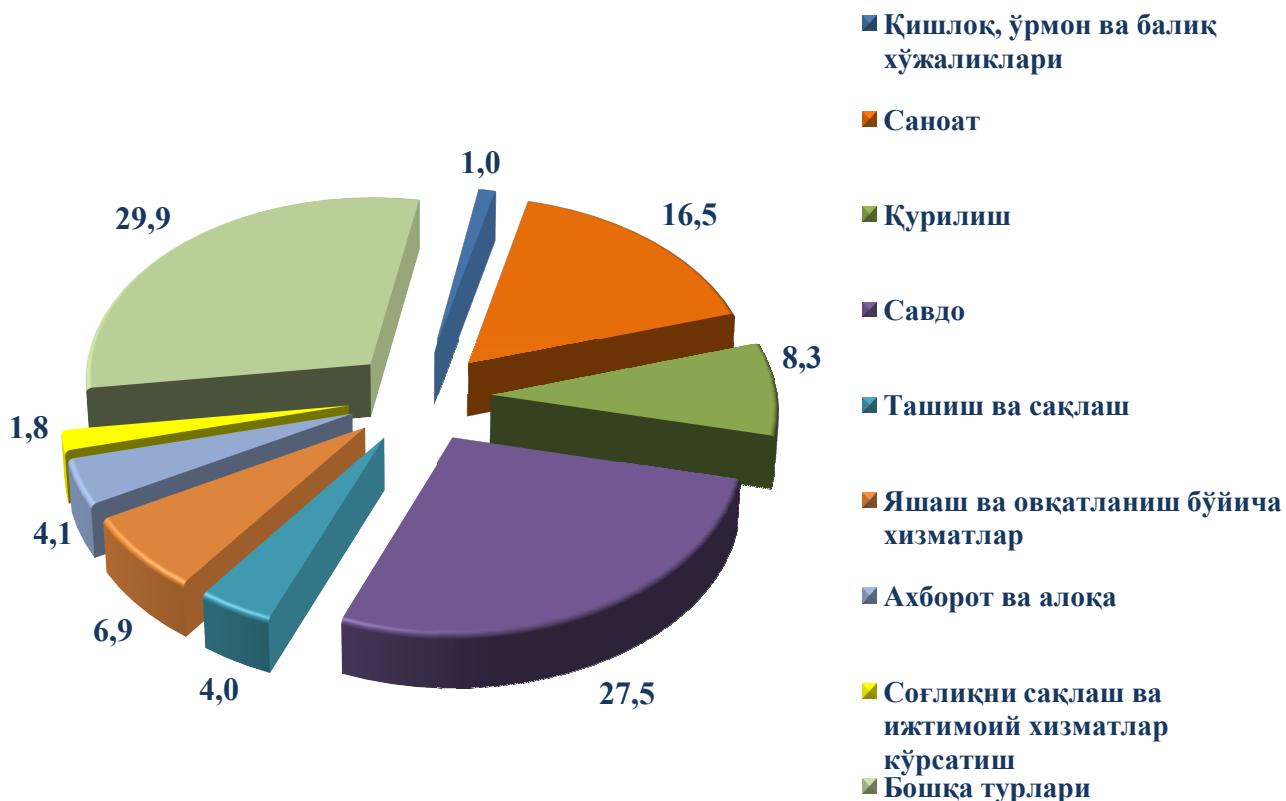
Корхона ва ташкилотлар ягона давлат регистри маълумотларига кўра, 2021 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра рўйхатга олинган юридик шахслар сони 100,5 мингтани ташкил қилиб, шундан 95,9 мингтаси ёки 95,4 % фаолият кўрсатмоқда.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатга олинган корхона ва ташкилотларнинг асосий қисми савдо (рўйхатга олинганларнинг умумий сонидан 27,5%), саноат (16,5%), қурилиш (8,2%) ҳамда яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар (7,0%) соҳаларига тўғри келади.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича рўйхатга олинган ҳамда фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар тақсимоти(2021 йил 1 январь ҳолатига кўра)

	Рўйхатга олинганлар		Фаолият кўрсатаётганлар	
	бирлик	жамига нисбатан, фоизда	бирлик	жамига нисбатан фоизда
Жами	100539	100,0	95951	100,0
шу жумладан:				
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари	1012	1,0	956	1,0
Саноат	16539	16,5	15854	16,5
Қурилиш	8237	8,2	7907	8,3
Савдо	27653	27,5	26404	27,5
Ташиб ва сақлаш	3976	4,0	3842	4,0
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	7080	7,0	6631	6,9
Ахборот ва алоқа	4076	4,1	3882	4,1
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	1812	1,8	1759	1,8
Бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш	30154	29,9	28716	29,9

Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг улуши, фоизда(фермер ва дехқон хўжаликларисиз)

Тошкент шаҳрида рўйхатга олинган корхона ва ташкилотларнинг умумий сонига нисбатан иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг энг кўп микдори 27,5% савдо соҳасида, 16,5% саноат соҳасида, 8,3 % қурилиш соҳасида, 6,9 % яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларда, 4,1 % ахборот ва алоқа, 4,0 % ташиб ва сақлаш, 1,8 % соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда, 1,0 % қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликларида ва 29,9 % бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келади.

2021 йил 1 январъхолатига кўра фаолият кўрсатаётган тижорат корхона ва ташкилотларнинг сони 86,7 мингта бўлиб, шундан масъулияти чекланган жамиятлар – 69,5 мингта, хусусий корхона – 12,9 мингта, оиласвий корхона – 3,2 мингта, унитар корхона – 0,5 мингта, акциядорлик жамиятлар – 0,2 мингта ва 0,4 мингта бошқа тижорат корхоналари ташкил этади.

Ташкилий-хукуқий шакллари таснифлаги чи бўйича фаолият кўрсатаётган юридик шахсларнинг тақсимоти, бирликда

2020 йил январь–декабрь ойларида янги ташкил этилган корхона ва ташкилотларнинг сони 14,8 мингтани ташкил этган бўлиб, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3,9 мингтага камдир.

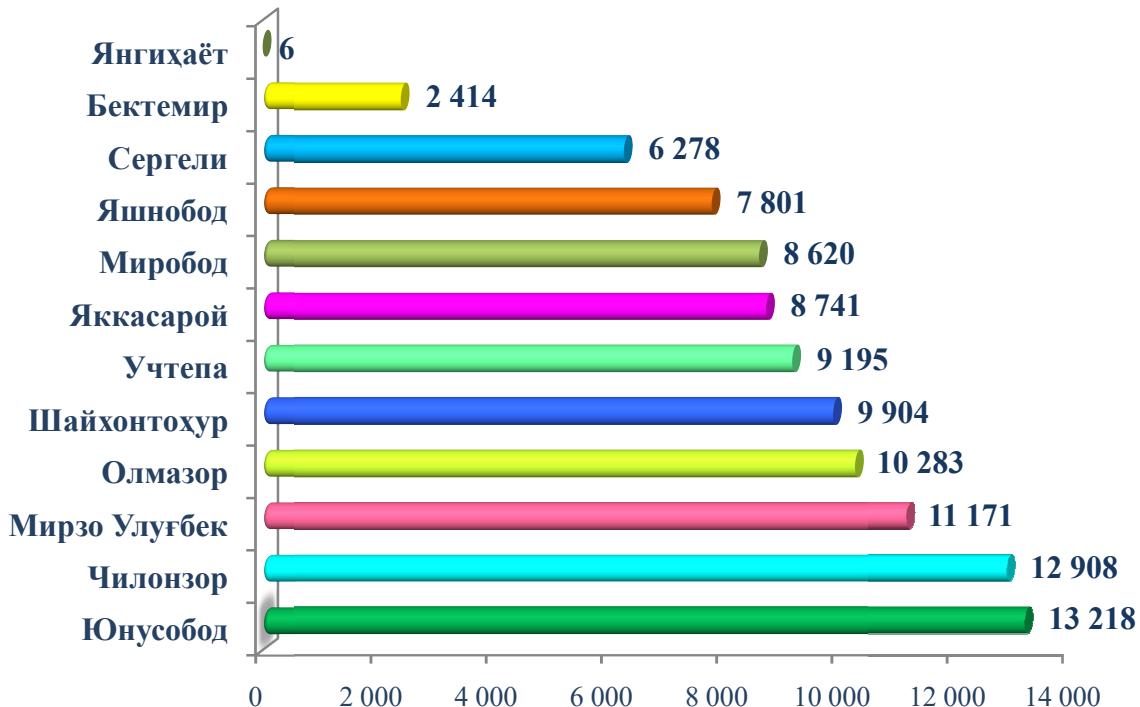
Жами янги ташкил этилган корхона ва ташкилотларнинг энг кўп қисми Чилонзор (1984 та), Юнусобод (1758 та), Мирзо Улуғбек (1652та), Шайхонтохур (1503 та), Олмазор (1486та), Учтепа (1447 та) ва Яшнобод (1223 та) туманлари ҳиссаларига тўғри келди. Аксинча, Миробод (1199 та), Яккасарой (1147 та), Сергели (1087 та), Бектемир (383 та) ҳамда Янгиҳаёт (6 та) туманларида корхона ва ташкилотлар ташкил этиш кўрсаткичи паст даражани акс эттирган.

Корхона ва ташкилотлар сони
(фермер ва дехкан хўжаликларисиз)

(бирликда)

	<i>2021 йил 1 январь ҳолатига кўра рўйхатга олинганлар</i>	<i>2020 йил январь–декабрь ойларида</i>	
		<i>янги ташкил тотганлар</i>	<i>тугатилганлар</i>
Тошкент шаҳар	100539	14875	1158
<i>туманлар:</i>			
Бектемир	2414	383	22
Мирзо Улутбек	11171	1652	83
Миробод	8620	1199	169
Олмазор	10283	1486	124
Сергели	6278	1087	38
Учтепа	9195	1447	145
Чилонзор	12908	1984	201
Шайхонтохур	9904	1503	84
Юнусобод	13218	1758	73
Яккасарой	8741	1147	81
Яшнобод	7801	1223	138
Янгиҳаёт	6	6	-

2021 йил 1 январь ҳолатига рўйхатдан ўтган корхона ва ташкилотлар сони
(фермер ва дехқон хўжаликларисиз) бирлиқда

2020 йил январь–декабрь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича янги ташкил этилган корхона ва ташкилотларнинг сони, бирлиқда

(фермер ва дехқон хўжаликлариси)

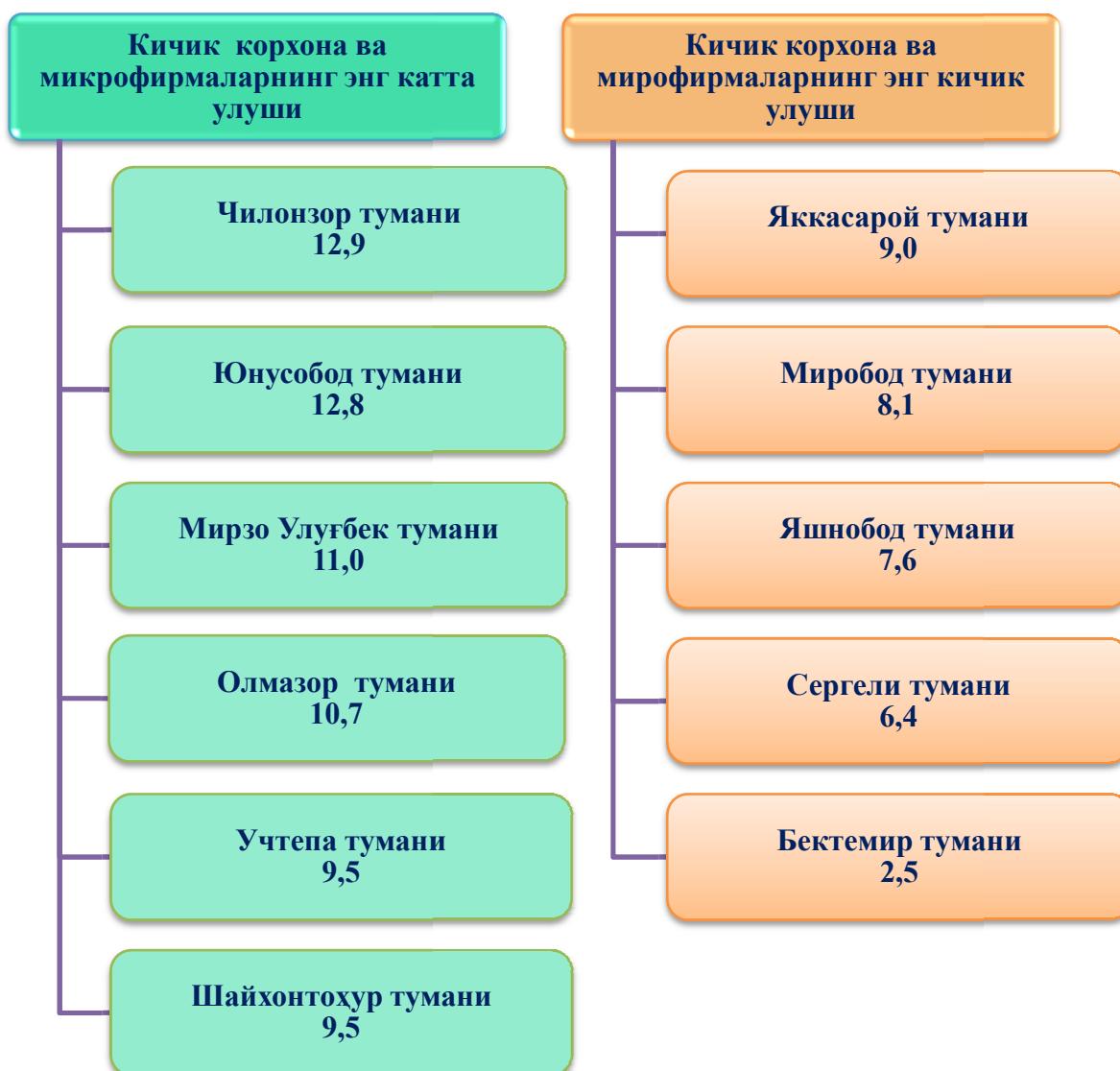

Кичик корхона ва микрофирмалар сони

2021 йил 1 январь ҳолатига қўра Тошкент шаҳрида фаолият қўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектларнинг сони 85,6 мингдан зиёдни ташкил этган (фермер ва дехкон хўжаликларисиз). Бу қўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 15,6 % га ошган.

Фаолият қўрсатаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг асосий қисми 11045 бирлик Чилонзор, 10964 бирлик Юнусобод, 9457 бирлик Мирзо Улуғбек, 8199 бирлик Олмазор, 8151 бирлик Учтепа, 8118 бирлик Шайхонтохур ҳамда 7675 бирлик Яккасарой туманлари ҳиссаларига тўғри келади. Фаолият қўрсатаётганларнинг энг кам қисми эса 6959 бирлик Миробод, 6472 бирлик Яшнобод, 5500 бирлик Сергели ҳамда 2147 бирлик Бектемир туманлари ҳиссаларига тўғри келади.

2021 йил 1 январь ҳолатига қўра фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг туманлар кесимида улуши(фоизда)

Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган жами 85687та кичик корхона ва микрофирмаларнинг 26157бирлиги (30,5 %) – савдода, 15683 берлиги (18,3 %) – саноатда, 7824 берлиги (9,1 %) – қурилишда, 6575 берлиги (7,7 %) – яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида, 3788 берлиги (4,4 %) – ахборот ва алоқа соҳасида, 3762 берлиги (4,4 %) – ташиш ва сақлашда, 1499 берлиги (1,7 %) – соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда, 941 берлиги (1,1 %) – қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликларида, шунингдек 19458 берлиги (22,8 %) – бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келади.

**Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган
кичик корхона ва микрофирмаларнинг улуши, фоизда
2021 йил 1 январь ҳолатига**

Шундан кўриниб турибдики, фаолият кўрсатаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг асосий қисми савдо ва саноат фаолият турларига тўғри келади. Иқтисодий фаолият турлари бўйича энг кам улуш эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишда ҳамда қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари турларига тўғри келади.

Хорижий капитал иштироқидаги корхоналар сони

2021 йил 1январь ҳолатига күра хорижий капитал иштироқидаги рўйхатга олинган корхона сони 7188 бирликни ташкил этди. Ўтган йилга нисбатан фаолият кўрсатаётган корхонанинг сони 789тага ёки 12,8 % га ўсган. Хорижий капитал иштироқидаги рўйхатга олинган корхонадан 2976таси қўшма корхона, 4212 тасиэса хорижий корхона ҳисобланади.

Хорижий капитал иштироқидаги корхоналарнинг ўсиш динамикаси, бирлиқда

Иқтисодий фаолият турлари бўйича хорижий капитал иштироқидаги фаолият кўрсатаётган корхоналар сони, бирлиқда 2021 йил 1 январь ҳолатига

2020 йилнинг январь–декабрь ойларининг якуни бўйича хорижий капитал иштирокидаги 1031 та корхона янги ташкил қилинди. Корхонанинг сони ўтган йилга нисбатан 776 тага кам. Бунда, Россия федерацияси резидентларининг капитали иштирокидаги корхона сони – 198 тани, Туркия Республикаси – 191 тани, Қозогистон Республикаси – 119 тани, Хитой Халқ Республикаси – 113 тани, Қозогистон Республикаси – 83 тани ҳамда Корея Республикаси – 47 тани ташкил қилди. Шунингдек, 2020 йилда Афғонистон Ислом Республикаси, Хиндистон Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Украина, Озарбайжон Республикаси ва бошқа давлатлар резидентлари ҳамкорлик қилишга қизиқиши билди.

**Хорижий капитал иштирокидаги янги ташкил топган корхоналарнинг давлатлар кесимидағи сони, бирликда
2020 йил январь–декабрь ойларида**

Шундан кўриниб турибдики, фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги корхонанинг асосий қисми савдо ва саноат фаолият турига тўғри келади, энг кам улуш эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш ҳамда қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжаликлари фаолият турига тўғри келади.

Оилавий корхоналар сони

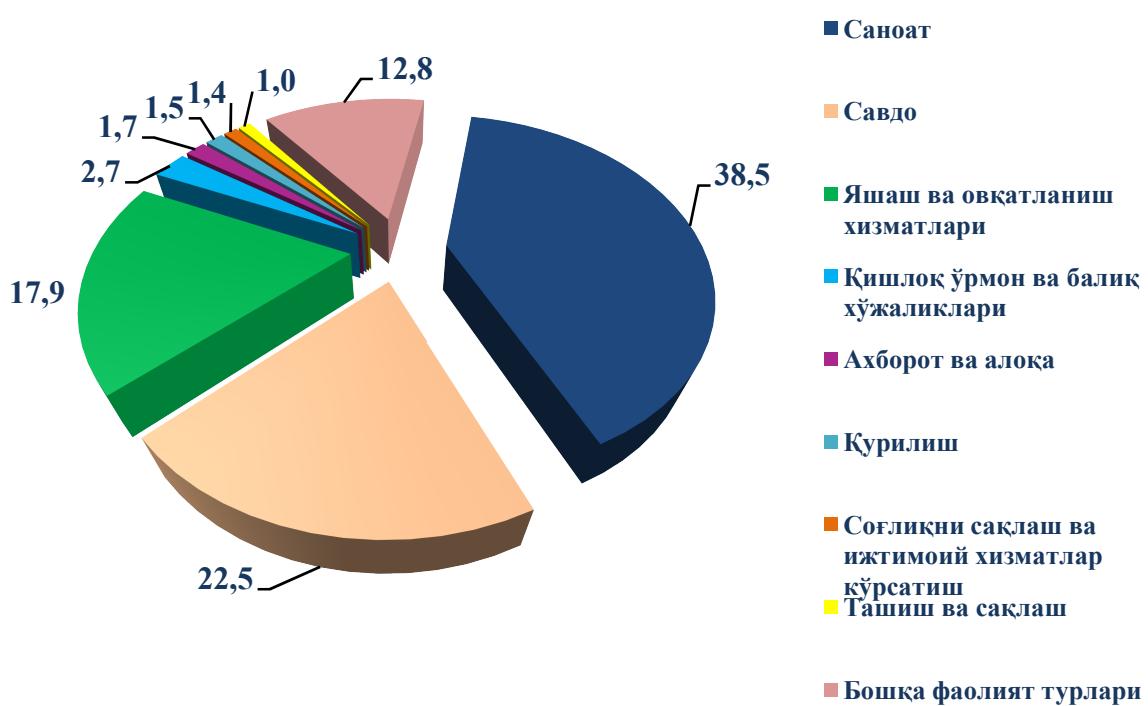
2021 йил 1 январь ҳолатига кўра юридик шахс сифатида давлат рўйхатидан ўтган оилавий корхоналар сони 3456 бирликни ташкил этди, улардан 3258 бирлик ёки 94,3 % фаолият юритмоқда.

Оилавий корхоналар сони, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналарнинг сони қўрилганда оилавий корхоналарнинг 38,5 % ёки 1254таси саноат, 22,5 % ёки 732таси савдо, 17,9 % ёки 583таси яшаш ва овқатланиш хизматлари, 2,7 % ёки 88таси қишлоқ, ўрмон ва балиқ ҳўжаликлари, 1,7 % ёки 55таси ахборот ва алоқа, 1,5 % ёки 48 таси қурилиш, 1,4 % ёки 44таси соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш, 1,0 % ёки 33 таси ташиш ва сақлаш ҳамда 12,8 % ёки 421 таси бошқа фаолият турлари ҳиссаларига тўғри келмоқда.

2021 йил 1 январь ҳолатига иқтисодий фаолият турлари кесимида фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналарнинг улуши, фоизда

2021 йил 1январь ҳолатига иқтисодий фаолият турлари бўйича фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналарнинг сонини қўрилганда энг катта сони саноат ва савдода, энг кичик сони эса соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш ҳамда ташиш ва сақлаш хизматлари соҳасига тўғри келади.